

Danskeeren.

Jfredags-Udgave.

„Danstferen“ koster kun \$1.50 pr. Udgang.

Kr. 39.

Blair, Kebr., Fredag d. 13. Maj 1904.

13. Uarg.

Fra Krigsskuepladsen.

Lufsten er fuld af Anelser, og Uviserne spaa om, hvad stort der vil ske naest, men noget egentlig nyt er der ikke stet i de sidste Dage.

Der tiggess Drøv paa de sidste to store Slag — Spærringen af Port Arthur's Havn og Slaget ved Yalu-floeden.

Landsfættelsen af Tropper paa Liaoning Halvøen er ogsaa en Realitet, og det har flere Gange været sagt, at Dalmi er indtaget af Japanerne, men det benægtes atter fra russisk Side. Vignende har været sagt om Adams, en By paa Banen, at Japanerne der i Nærheden havde bemægtiget sig Banen og afsløret Telegrafene var hævet over al Tvivl, men saa Torsdag Morgen som der Melding om, at Russernes Forbindelse med Port Arthur var genoprettet, og Jernbanetrakten var i Gang. Samme Dags Aften løb det atter, at Port Arthur var afsløret. Begge Efterretninger kan vel gerne være rigtige, thi hvad kan der ikke ske paa en Dag under saadanne Omstændigheder.

Der er ogsaa i de sidste Dage kommen Meldinger om, at Japanerne atter bombarderer Port Arthur fra Søen, men intet Resultat endnu. Rngtet om, at Russerne selv vilde sprænge deres Skibe ved Port Arthur har ogsaa spoget, ligesaa at der i Chifu er hørt Eksplosioner, men det benægtes ganske bestemt fra russisk Side, at de skulde tænke paa sigt. De vil ikke sprænge deres Skibe, men hellere vove Slag i aaben Sø og blive paa Skibene, saa længe disse stder paa Vandet.

At der snart vil høres nyt fra Port Arthur, kan der dog næppe tvivles om. De landsatte japaniske Tropper rykker sikkert stedse nærmere ind omkring Bøen.

Om Port Arthur's Modstandsevne lyder Beretningerne ogsaa meget forskellige. Nogle mener, at Fæstningen er vel forsynet med baade Levnedsmidler og Ammunition, og Befættningen er stor nok, saa Bøen kan udholde en lang Besæring, andre reducerer dens Modstandsevne til noget ubetydeligt. Der er aabenbaringen uden Russerne selv, der tilnærmelsesvis ved Bekked berom.

Saa er der to andre Punkter, Opmærksomheden samler sig om. Det er New Chwang og Viao Yang.

At Russerne i flere Dage har holdt paa med at flytte ud af New Chwang er alle enige om. Men om de saa alligevel vil lade en Besættning Krigsskibe blive tilbage og bøde Modstand, det ved man ikke. Beboerne frygter for kinesisk Uorden der, om den russiske Besættning forlader Bøen, for Japanerne besætter den. United States har ordret to Krigsskibe til Chifu for i Tilfælde at benyttes i New Chwang.

New Chwang er befæstet og ligger ved Vialofloeden, hvor denne løber ud i Bugten af samme Navn. Det har hidtil ikke set ud til, at Japanerne er særlig gribte paa at tage denne Bø.

Derimod er Spændingen stærk angaaende Viao-Yang. Denne Bø ligger paa Banen, som fører fra Port Arthur nordpaa til Mukden og Harbin, og hvor Vejen fra Antung, hvor Japanerne gik over Yalu-floeden, gennem Feng-Wang-Cheng støder sammen med denne Bane. Man gætter paa, hvad de har i Sindet paa begge Sider, men ved intet. Dog kan der næppe tvivles om, at General Kuroki har Njet rettet mod dette Punkt, og man mener da heller ikke, at Kuro-patkin kan forlade dette vigtige Punkt uden at ledere et Hovedslag.

Man mener nu, at den russiske Hær ikke er nær saa stor, som der

tidligere gik Ord af. I hvert Fald opfordrer Kuropatkin stærkt til at sende ham flere Tropper.

Der berettes i et Telegram fra Paris af 11. Maj, at General Zassalitch er falden. Det lyder saaledes: „Matin's Korrespondent i St. Petersborg siger, at der gaar vedholdende Rygter om, at der har været et stort Slag i Nærheden af Mao-Tien-Ling Pas mellem Russerne og Kuroki's Hær. Russerne tabte meget, og General Ljotinans Zassalitch er iblandt de faldne.

Der har gaaet Rygter om megen Sghdom blandt de russiske Soldater — tyfoid feber, Kopper og Dyfentteri —, og Kuropatkin skal have bedt om at faa tilsendt 100 Læger mere. Men fra russisk Side benægtes i hvert Fald, at der er nogen epidemisk Sghdom i Hæren.

Den russiske Dødsliste er den langste.

En forsinket Rapport fra Antung beretter om saaledes følgende Tilfælde:

En officiel Rapport over Kvaliteterne i Slaget ved Yalu viser en Liste af 31 japaniske Officerer dræbte og 29 saarede, 160 menige dræbte og 666 saarede — 191 døde og 689 saarede ialt.

Paa den russiske Side fandtes 1,362 døde paa Slagmarken, 475 saarede er der i japaniske Høspitaller, og 138 Mand toges til Fange.

De fleste af de Russer, som overgav sig ved Hamatan vest for Chia Vien Cheng, hvor Japanerne angreb Russernes Bagtrop, var saarede.

De russiske Soldater, som siden er døde i Høspitalerne, er bleven begravede paa Toppen af en Bakke i Nærheden af Antung og fulgtes til Graven af en japanisk Grevsbag.

En dansk lutherisk Missionær, den eneste Udlandning i Antung, forrettede Tjenesten ved Begravelsen.

Krigsskottet, som Japanerne tog fra Russerne, og som bragtes til Antung, omfatter 20 Feltkanoner, 10 „Maffinkanoner“, megen Gevær Ammunition, 20 Transporthogvogne, 2 Ambulancer og Forbindelsesinstrumenter, disse gennembores af Kulger.

Finder en søn Sum.

Under en gammel Bygning, som foreleden blev revet ned i Dubaque, Ja., fandt Arbejderne en lille Glas-truffel, hvori der laa 500 Dollars. Dr. John Creighton brugte Bygningen for 40 Aar siden som Apotek, og det siges, at han drev ulovlig Brændevinshandel. Det antages, et Glas-trufflen har været Gemmebøks for hans Penge.

Maanedsoversigt.

Regeringens Oversigt for April Maaned angaaende Udviklingsbetægnelser viser, at den 1. Maj var der under Dyrkning for Vinterbøede omkring 27,083,500 Acres, hvilket er 4,932,700 Acres mindre end i Fjor Foraar og 5,427,000 Acres mindre, end der blev afholdt.

Vinterbøedens Tilstand den 1. Maj sættes til 76.5, hvilket er samme Forfatning som den 1. April. Den 1. Maj 1903 var Vinterbøedens Stilling sat til 92.6 og den 1. Maj 1902 til 76.4. Gennemsnittet for det sidste Aar er for Vinterbøeden 84.2.

Gennemsnittet for Vinterbøed den 1. Maj 81.2 mod 82.3 den 1. April, 93.3 den 1. Maj 1903 og 83.4 den 1. Maj 1902 og 89.5, som er Aarets Gennemsnit.

Henry M. Stanley er død.

Den berømte Udforsker og rejseleder døde i sit hjem i London den 10. Maj.

I Telegrammer fra London den 10. Maj hed det, at Sir Henry Morton Stanley var død, og om Aftenen samme Dag kom Budstabet, at han var død.

I flere Maanedes havde hans Helbred ikke været godt, og saa tog han for en fjorten Dage siden en fem Fjortelske, der angreb Lungehinden, og denne Sghdom med flere Komplikationer endte den verdensberømte Udforsker i Liv.

Henry Morton Stanley er almindelig anerkendt som den nyere Tid's største Explorer (Opdagelsesrejsende). Hans Livshistorie er ret romantisk.

Han er født i Nærheden af Denbigh, Wales, 1840. Sin Fødselsdag kendte han ikke. Kun tre Aar gammel sendtes han til Fattighuset i St. Asaph, hvor han imidlertid gjorde saadan Fremgang i Skolen, at han, da han var 13 Aar, ansattes som Lærer for andre Bøen i Mold, Flintshire.

Da han senere tog han Høje som Røghedsdreng ombord paa et Skib, der stulde sejle til New Orleans. Og den stærke og livskraftige Ungling søgte sig paa tiltalt af Livet i den ny Verden, at han blev her.

Hans Navn var den Gang John Rowlands. Men her i New Orleans fandt han en Ven i en Røghmand, der fattede en saadan Gødbed for den flinke Ungling, at han adopterede ham og gav ham sit Navn, Henry Morton Stanley. Aarene var saaledes blevet forandrede for den unge Mand, men der siges om ham, at selv da han saaledes troede sig rig, levede han et meget dirløst Liv.

Han rejste saaledes til Føds gennem Indianer-Territorier og erhvervede sig paa den Maade Røghskab til uciviliserede Folkeslags Tjeneste og Leveemaade, hvad der siden blev ham til stor Rygte.

Hans Adoptivfader døde imidlertid uden at efterlade sig Testamente, saa hans Blodsforvante arvede ham, og den unge Stanley stod atter uden Midler.

Kastet paa sine egne Resourcer rejste han til California for at søge sin Lykke ved at grave Guldb. Men ved den Tid var det, Borgertrigen brød ud, og Stanley blev da Soldat i Sghffaternes Arme. Men han blev taget til Fange og gjorde siden Tjeneste under Nordstaterne. Det synes, som hans Sympati var der.

Da Krigen var forbi, fik Stanley Ansættelse som Reporter ved „New York Herald“. Han vandt snart Berømmelse som en dygtig Journalist. Saa blev han sendt som Korrespondent til Kreta. Men hans Lyft til Uvæsenlyd drev ham til at gaa som frivillig i Kretas Hær. Sine Oplevelser der fik der han i Meddelelser til Herald.

Og da den engelske Ekspedition i 1876 sendtes imod Kong Tseobore i Abyssinien, sendtes Stanley med denne som Howolds Korrespondent. Her vandt han særlig Berømmelse som Korrespondent ved at sende sin Beretning om Lord Napier's Sejr til London, for de officielle Telegrammer arbrerede. I 1868 gik han til Spanien under Karlistkrigen som Korrespondent for samme Blad.

Derfra taltes han i Oktober 1869 for at gaa til Afrika og opsoge Missionær Livingston. Hele den civiliserede Verden var bange for hans Slæbne. Man frygtede, han var dræbt af de indfødte. Heralds Ejer, Gordon Bennett, som troede, Livingston levede, besluttede da at udruste en Ekspedition for at opsoge

ham. Saa telegraferede han til Stanley: „Kan De gaa til Afrika?“ Stanley skal have svaret: „Til Polerne eller Equator er lige godt.“ Det blev overladt til Stanley at lægge sine egne Planer og fik blot dette Paalæg: „Gaa og find Livingston.“

Han naaede Zanzibar tidligt i Januar 1871. Der organiserede han en Ekspedition paa 192 Mand, som han afsendte i fem Afbejlinger. Han satte sig som sin Rejse's Maal Ujiji, hvor han naaede til og fandt Livingston 10. Nov. 1871. Om denne Rejse har han fortalt i Bogen: „Hvorledes jeg fandt Livingston“. Efter at han havde opholdt sig hos den gamle stotke Missionær og Ordvager i fire Maanedes, rejste Stanley tilbage. Livingston vilde blive og fortsatte sit begyndte Værk. I Maj 1872 naaede Stanley atter Zanzibar, hvorfra han saa rejste til New York.

Senere rejste han som Korrespondent for Herald med vore Tropper under Indianerkrige, indtil han i 1874 sendtes til Afrika paa en anden Ekspedition af Herald og London „Daily Telegraph“ i Forening. Da han kom til Zanzibar, erfarede han, at Livingston var død om Efteraaret. Han naaede Victoria Nyanza i Febr. 1875. Han var den første, der omsejlede og opmaalede denne Inbø og opbagede Simeenu Floeden. Han naaede tilbage til England i Febr. 1878.

Saa kom den belgiske „Enterprize“, hvoraf Resultatet blev Kongosalaten. Stanley var Lederen for disse Udforskninger i Aarene 1879 — 1884.

Som verdensberømt Mand vendte Stanley tilbage og mente, at han nu kunde hvide paa sine Laurbær i New York. Men han var næppe kommen til Ro, før han under den ægyptiske Regerings Ledelse, støttet af engelske Selskaber og Indvinder, maatte af Sted for at udfri Emin Pascha, der holdtes fangen af Madiens Tropper. Denne sidste Rejse varede 1,012 Dage, hvoraf næppe 20 var fri for Farer og tragiske Tilfælde. Efter at have eskorteret Emin Pascha fra det indre til Kysten, kom han 1890 tilbage.

Da han ankom til England, fik han en „Angelisk Modtagelse“, som afsluttedes med, at Dronning Victoria a d l e d e ham.

Stanley slog sig saa ned i sit Fødeland, men havde, at han var Ameritaner, og at det var United States, der tilkom Væren for, hvad han havde udtret.

I 1890 blev han gift med Kunstnerinden Miss Dorothy Tennant. Fra 1895 til 1900 var han Parliamentsmedlem.

Han har ved sine Rejser i Afrika, siges der, beriget Geograffen og Naturvidenskabernes i større Grad end alle andre Afrikarejsende tilsammen.

Mod Frelshsharen.

Frelshsharens Karakterer i Mitchell Sgh Dakota har været udsat for Udsaaafættelse. To Mand, som traf til at gaa forbi, saa Flammerne og sluktede dem, for nogen videre Stabe stete. Det viste sig, at Brandstifterne havde overfæntet Guldtøpsted, Baggene og en Del Papir, som laa paa Gulvet, med Kerosin. En Snor var trukket for Papirerne til Bygningens Udside, og her havde man heller ikke været sparsom med Kerosin. Snoren var derpaa blevet antændt.

Herren er mit Skjold.

At M. V. Horn. 143 Sider. I Omflag 25 Cent. Dansk Luth. Publ. House, Blair, Neb.

Det kirkelige Udvalg.

Privattelegram til „Kristeligt Dagblad“.

Grundtvigianerlisten 5. De allierede kun 3.

Aarhus, 27. April.

Valget af de 8 nydste Læg-Medlemmer til det kirkelige Udvalg foretoges her i Dag i K. F. U. M. S. Sal. Valget aabnedes Kl. 1 af Biskop Clausen, der holdt en kort Tale.

Medlemmer af Valgbestyrelsen blev — foruden Biskoppen — Probst Møller, Olsh og Seminarieforsøger Madsen fra Gedved.

Alliancelisten mellem det kirkelige Centrum og Jndre Mission anbefalede af Probst Bøggild, R. Sundbø, Grundtvigianernes Liste af Højskolelærer cand. teol. Baagøe, Tøstrup.

Resultatet, der bekendtgjordes ca. Kl. 5, blev, at Liste A (Alliancelisten) fik 58 Stemmer, Liste B (Grundtvigianernes) 74, hvorefter 3 Kandidater (og 3 Suppleanter) af A og 5 Kandidater (og 5 Suppleanter) af B er valgte, nemlig:

Liste A.

Højskoleforst. Thomsen, Bøstrop. Indremissionær Hans Chr. Bøch, Aarhus.

Stiftsasserer Knud Petersen, Aalborg.

Suppleanter: Gaardejer Hebegaard, Sønderstøffe.

Lærer J. B. Agger.

Førstelærer Kristian Nielsen, Høstrup.

Liste B.

Højskoleforst. Schrøder, Aftov.

Højskoleforst. Dr. phil. Nørregaard, Tøstrup.

Knud Jensen, Udstrup.

Borgmester Rosenørn, Silkeborg, samt Ludvig Bøggild, Serritslev.

Suppleanter: Ord. Rasmus Larsen, Seminarilærer Marius Sørensen, Jellinge, Ord. Mads Lambert fra Lem, Professor la Cour og Fabritant Lund, Samsø.

Om

Valghandlingen

har vi senere modtaget følgende Privattelegram:

Biskoppen gav en kort Oversigt over Kirkens Stilling gennem Aarene. Denne har hidtil været ubødig. Grundloven kræver, at Kongen, men ikke, at Ministeren skal slutte sig til den evangelisk-lutherisk Folkekirk.

Kirken kræver Ro og Fasthed i Styrelsen.

Førhaabentlig vil Kirken nu faa sin Repræsentation.

Kirken maa have sit og Staten, hvad der tilkommer den.

Gud giv os i Dag selvstændige og inbifgtsfulde Mand.

Derpaa oplæste Biskoppen de to Viser.

Probst Bøggild anbefalede Alliancelisten.

Den politiske Kamp har ssaet for byde Saar. Vi maa nu se paa det, der kan samle og ej paa det, der skiller. Han rettede en Tale til Kongen, Rigsdag og Minister for denne Lov, der fører Kirken et Strid fremad.

Vi ønsker en frifindet Kirkeforfatning paa bred folkelig Basis, men Kirken skal være lutherisk, ej konfessionsløs.

Kirken maa have Mund og Mæle, intet maa paatvinges den.

Højskoleforst. Baagøe anbefalede Grundtvigianernes Liste.

Vi ønsker et godt Samarbejde med de andre Retninger.

Vi ønsker intet Hierarki, men en raadgivende Forsamling.

Englenderne i Tibet.

London, 11te Maj. — Times for i Dag har et Telegram fra Ghantse, Tibet, som meddeler, at otte Tjenere ved den engelske Mission er overfaldet og dræbt af Tibetanere. Telegrammet tilføjer, at Tibetanerne stadig bød faar bedre Vaaben og Ammunition, fabrikeret i Lhasa, og at det er tydeligt, at de forbereder sig paa at overvælde den engelske Styrt ved et samlet Angreb.

Et Tidens Problem.

Det er ikke blot et Problem for den fattige, men ogsaa for den mindre bemidlede. Meget er bleven sagt og skrevet om den Velstand, som nu skal raade i forskellige Industriegrene. Sandsynligvis er der mere Arbejde og Lønningerne er højere end for nogle Aar siden, men naar man tager i Betragtning, hvor meget dyrere alt er, er man stet ikke bedre faren nu end tidligere. Som saadan er det den fattige Arbejder, hvis Kapital er hans to Hænder, der faar svie for det. Dette er specielt Tilfældet, hvis han faar Sghdom i Huset og har Doktorregninger at betale. Mange har dog lært at sætte sin Lid til Dr. Peter's Kurilo og bered undgaa de stadig tilbagevendende Doktorregninger, der underliden ikke blot gør en Mand fattig, men ogsaa holder ham i Fattigdom. Dette er praktisk og vis Monomi. Navnte Medicin er sandsynligvis Nutidens populæreste Lægemiddel. Den tilberegnes af Dr. Peter Fahrney, 112 — 114 So. Hoone Ave., Chicago, Ill.

Danske Frelshskoler

benytter sig af alt, hvad der kan vække Interesse for Dansk. I Fjor, da „Modermaalet“ udkom, blev den straks indført i mange Børneskoler og fik saaledes større Afseening end alle de andre Sprogkore. Af Undersøgelser hidtættede:

Fra et Medlem af Samfundets Børneskole-Komite:

„Modermaalet“ vil afhjælpe et længe søst Saan og bringe et fylbdigt Bidrag til, at vore Børn kan lære deres Modermaal med Lyft og Forsføelseens Glæde, ligesom ogsaa Lærere og Lærereinder ved at benytte denne vil faa den for Amerika særegne praktiske Færdighed og Dygtighed i at undervise Børnene i Sprog.

Fra en Lærer, der brugte 52 Ets. i sin Skole:

„Modermaalet“ er i det Spor, hvor den skal være, nemlig vejledende, raadgivende og tankvækkende, og i saa Henseende er den et saare værdifuldt Hjelpemiddel. Den fortjener at blive kendt over alt, hvor der holdes dansk Skole.

Fra Menigheds-Skoleraad:

Prisen, Der angiver paa Deres Bog, finder vi meget moderat. Vi sender i Dag Bestilling paa og Betaling for et Dussin Eksemplarer til en Begyndelse.

Fra „Danstferen“:

Metoden er fortræffelig, Eksemplerne fint valgte, og Bogen er ikke blot det bedste, vi hidtil har haft paa det Omraade, men enhver, der lærer den at kende, vil finde den absolut uundværlig. Den bør findes i ethvert dansk-amerikansk hjem, hvor man ønsker at lære sine Børn Dansk paa en forstændig og fornuftig Maade.

„Modermaalet“, smukt indbundet, koster 40c. porto frit tilsendt. I Partier Rabat. Faas hos Stigurd Anter, Blair, Neb.

„Danstferen“ udkommer hver Tirsdag og Fredag og koster kun \$1.50 aarlig.